

Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe

Dat bouwen we met elkaar

februari 2019

**Naoberkracht
Midden in Drenthe**

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Dat is nou écht Midden-Drenthe	5
2.1.	Naoberkracht	5
2.2.	Knooppunt	5
2.3.	Naoberkracht Midden in Drenthe	5
3.	De grote onderwerpen	6
3.1.	Met elkaar	6
3.2.	Sociaal in alles	8
3.3.	Duurzaamheid, energie en klimaat	10
3.4.	Recreatie, toerisme en cultuur	12
3.5.	Organisatie	14
4.	Tot slot	16
5.	Bijlage met plannen en maatregelen	17

1. Inleiding

Van coalitieakkoord naar uitvoeringsprogramma

Op 17 mei 2018 hebben de PvdA, de VVD, het CDA en Gemeentebelangen hun coalitieakkoord ondertekend. Met als titel 'Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe – Dat bouwen we met elkaar'.

Het coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen. Daarom staat er in dat akkoord: Na de zomervakantie 2018 gaat het college aan de slag met een 'Uitvoeringsagenda 2018-2022'.

Na 17 mei 2018 hebben de gemeenteraad, het college en de organisatie een paar keer bij elkaar gezeten. Samen hebben we nagedacht over 'meedoen'. Hoe kunnen inwoners, ondernemers en instellingen meedoen en ruimte krijgen? Ruimte om zelf plannen te maken en uit te voeren.

De gemeenteraad heeft op 1 november 2018 daarover een besluit genomen. In dat besluit staat dat de gemeenteraad gaat experimenteren met twee pilots. Verder vraagt de gemeenteraad ons college een uitvoeringsagenda en een begrotingswijziging voor te bereiden.

Dit Uitvoeringsprogramma is het resultaat. We kiezen voor het woord 'programma' in plaats van 'agenda'. Omdat het meer een inhoudelijk programma is dan 'alleen maar' een agenda.

De situatie van nu

In dit Uitvoeringsprogramma zit een zekere spanning. We hebben veel ambitie. We zouden nog veel méér willen doen. Maar daar is niet zomaar geld voor beschikbaar.

Tegelijk leggen we ons daar niet bij neer. We geloven dat we ook financiële ruimte kunnen vinden door dingen anders te doen. Door het werk anders te organiseren. Door slimme keuzes te maken in ons beleid. Door andere partijen te betrekken en mee te laten betalen.

Om zo te kunnen werken, is het nodig dat we eerst investeren. De opbrengsten komen daarna. Vertaald naar dit Uitvoeringsprogramma: bij een aantal grote onderwerpen vragen we daarom vooral om incidenteel geld.

We maken plannen voor de hele bestuursperiode. Tegelijk zijn we het meest concreet voor 2019. Voor elk volgend begrotingsjaar maken we de plannen weer actueel in de Perspectiefnota en de begroting.

De opbouw

Hoe hebben we dit programma opgebouwd?

Na deze inleiding richten we de aandacht op de kracht van Midden-Drenthe. Waar zijn we goed in? Wat maakt ons als gemeente bijzonder? Wat is typisch Midden-Drenthe? Dat staat in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 3 is het centrale hoofdstuk. We noemen daar de vijf grote onderwerpen waarmee we deze bestuursperiode aan de slag gaan:

- Met elkaar
- Sociaal in alles
- Duurzaamheid, energie en klimaat
- Recreatie, toerisme en cultuur
- Organisatie

Over elk onderwerp zeggen we eerst een paar algemene dingen. Daarna noemen we de belangrijke resultaten die we willen behalen.

In de bijlage staan alle concrete maatregelen en plannen, soms al met bedragen. Als u met die maatregelen en plannen instemt, komen die bedragen in de begroting 2019 en/of de meerjarenraming.

De maatregelen en plannen zijn verdeeld over de vijf grote onderwerpen. De grenzen zijn daarbij niet heel scherp. Veel maatregelen en plannen raken meer dan één van de grote onderwerpen.

Tot slot geven we bij onze plannen aan op welke manier we invulling geven aan 'met elkaar'. We zeggen op welke trede van de participatieladder we willen gaan staan. Daar gaan we soepel mee om: als in de praktijk blijkt dat een andere trede beter is, passen we ons aan.

2. Dat is nou écht Midden-Drenthe

2.1. Naoberkracht

We vinden het vaak gewoon. We doen er niet te druk over. We houden niet zo van al die poeha. Maar toch...

Witteveen wint Europese Dorpsvernieuwing Award! Want Witteveen doet als dorp bijzondere dingen. De jury prees de Witteveners onder meer voor hoe zij, samen met andere dorpen, de school hebben omgebouwd tot dorpshuis. En Witteveen zet zichzelf op een moderne manier op de kaart.

En is dat nou niet precies wat onze hele gemeente typeert? Dat we als naobers, met elkaar, zaken aanpakken. Vanaf het begin samen aan de slag gaan. Want we willen ons dorp, onze buurt, mooi en leefbaar houden. Die zelfde naoberkracht is er in de sport, de cultuur, de zorg, de veiligheid.

Over die naoberkracht hebben we als gemeente en dorpen/wijken afspraken gemaakt. Afspraken hoe en wanneer we met elkaar contact hebben. Die afspraken helpen. Die afspraken kunnen we ook met elkaar aanpassen, als de tijd dat vraagt. Het goede vasthouden. En verbeteren waar het kan en moet.

2.2. Knooppunt

Er is nog iets dat ons bijzonder maakt als Midden-Drenthe. Dat is onze ligging.

We liggen niet alleen midden in Drenthe. Onze gemeente ligt op een knooppunt van (spoor)wegen. Aan de A28, van Groningen naar Zwolle en het midden, westen en zuiden van Nederland. Aan de N381 van Emmen naar Drachten. Aan het spoor, ook van Groningen naar Zwolle en verder.

Dat maakt onze gemeente aantrekkelijk om te wonen. Ook voor wie niet in onze gemeente werken.

En voor bedrijven kan dit een reden zijn om zich bij ons te vestigen.

2.3. Naoberkracht Midden in Drenthe

Daarmee is de ondertitel van ons uitvoeringsprogramma bepaald: Midden in Drenthe (onze ligging) zijn we met en voor elkaar aan de slag (Naoberkracht)!

3. De grote onderwerpen

3.1. Met elkaar

Algemeen

We vatten hier samen wat in het coalitieakkoord staat. We zetten er nog een keer een dikke streep onder! We sluiten aan bij plannen die uit de samenleving komen. We staan in de stand dat we meedenken hoe het wél kan. Is het breed gedragen, zijn de inwoners enthousiast, is het realistisch? Dan werken we er aan mee. We verbinden, we scheppen ruimte, we moedigen aan.

En als we zelf plannen maken – bijvoorbeeld omdat het Rijk dat vraagt – dan doet de samenleving vanaf het begin mee. Ze zijn mede eigenaar van die plannen.

We gaan dankbaar gebruik maken van de pilots die de gemeenteraad gaat uitvoeren. Maar we wachten daar niet op. In de tussentijd gaan we ook zelf deze manier van werken zoveel mogelijk gewoon doen.

Met elkaar betekent ook iets voor het geld. Soms kan een plan zonder geld, soms betalen we met elkaar en soms betalen alleen andere partijen. Over die verwachtingen zijn we vooraf duidelijk. “O, de gemeente betaalt wel’ past niet bij ‘met elkaar’. Bovendien is er niet altijd nieuw geld nodig. Ook binnen onze begroting is er ruimte om initiatieven met geld te ondersteunen.

‘Met elkaar’ is dus niet zomaar een los onderwerp. We gaan dat toepassen bij alle andere onderwerpen.

Belangrijke resultaten

Hieronder staan de belangrijke resultaten die we willen halen.

Communicatie

Onze communicatie moet staan als een huis. We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen – dat gaan we in deze bestuursperiode voor elkaar maken

We kunnen alles digitaal aanbieden, op een manier die past bij onze tijd.

En wie digitaal niet zo handig is, geen probleem. Dan passen wij ons aan. Dit is wat we gaan doen!

We bewegen naar een nieuw samenspel tussen inwoners, organisatie en overheid. Dat gaan we in de organisatie in beweging zetten en houden.

Bewustwording in plaats van regels

We hebben in ons land veel regels. Ook als gemeente maken we die. En natuurlijk zijn ze soms nodig. Denk maar aan veiligheid en openbare orde. Tegelijk kan het ook anders. Goede voorlichting kan regels overbodig maken. Bewustwording, begrijpen waarom iets wel of niet verstandig is. Dat werkt óók. Op deze manier gaan we onze eigen regels nog een keer kritisch bekijken. Zodat we uiteindelijk alleen nog gemeentelijke regels hebben die we niet kunnen missen.

Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet past helemaal bij het met elkaar plannen maken en uitvoeren. We gaan daarom deze wet in onze gemeente maximaal invoeren volgens het uitgangspunt 'met elkaar'.

3.2. Sociaal in alles

Algemeen

‘Sociaal’ en ‘Met elkaar’ hebben alles met elkaar te maken. Naoverkracht zorgt ervoor dat we een sociaal dorp, een sociale buurt en een sociale gemeente zijn.

Sociaal betekent dat we ons goede sociaal beleid op niveau houden. Maar sociaal gaat verder. Zorg voor elkaar zit ook in veilige fietsroutes. En veilig leven en wonen, bijvoorbeeld als er mensen met beperkingen en ziekte in de omgeving wonen.

We hebben in Midden-Drenthe (de) zorg voor elkaar!

Belangrijke resultaten

Jeugd en onderwijs

We gaan aan de slag met een nieuwe versie van ons beleid voor Jeugd(hulp) en onderwijs. Ook daarin kijken we breed: bijvoorbeeld sport en sportclubs spelen hierin een rol. We bereiden het beleid op een nieuwe manier voor. We beginnen bij de ouders en jongeren zelf. Zij staan centraal. Dat gaat vernieuwingen opleveren. Door dingen anders en slimmer te doen, houden we de uitgaven in de hand.

Onderwijshuisvesting

Op de plek van het voormalige Oostland Woonland staat straks een schitterende school. Een school waar christelijk en openbaar onderwijs echt samengaan. Als de scholen het voor elkaar krijgen, huisvesten we ook een HAVO top. En met aandacht voor techniek. Die school is een belangrijke trekker om te (blijven) wonen in onze gemeente. De school wordt een prachtig, modern en duurzaam gebouw. Het heeft voor de hele gemeente meerwaarde.

We stimuleren die zelfde samenwerking tussen christelijk en openbaar onderwijs in het primair onderwijs. Zodat dorpen en wijken leefbaar blijven. Zodat de gebouwen voor het basisonderwijs straks allemaal weer jaren mee kunnen.

Naoverkracht

Wat in Witteveen kan, kan ook in andere dorpen en wijken. Niet als kopie – juist niet! Maar wel op de manier die bij elk dorp en elke wijk het beste past.

Wonen, welzijn en zorg gaan naar het dorp en naar de wijk. Mensen krijgen zelf invloed en echte zeggenschap. Dat maakt iedereen tevreden: wie zorg nodig heeft en wie in de zorg werkt. Het gaat niet om concurrentie en markt. Het gaat om elkaar iets gunnen en van betekenis zijn.

Daarom is deze aanpak mogelijk voor meer dorpen en wijken. Als onze inwoners dat willen, gaan we helpen om dat voor elkaar te maken.

Veiligheid

Zorg voor elkaar blijkt ook uit veiligheid. Neem de Esweg: een smal fietspad, hobbelige tegels en in de herfst al die bladeren. Daar gaan we mee aan het werk. Natuurlijk samen met de inwoners die er wonen en samen met de gebruikers. We kijken breed. We kijken naar veiligheid én naar het klimaat: kan het regenwater weg? We kijken naar het belang van de Esweg voor de nieuwe school voor VO, voor de Drenthehal en de sportvelden, voor het centrum van Beilen. We kijken naar de hele verbinding van noord naar zuid.

Die veilige routes moeten er ook zijn op de andere plekken waar we naar school of naar de sportclub gaan. Of als we de VAM-berg op willen.

Voelen we ons veilig in onze gemeente? Dat gaan we blijven volgen. En als het nodig is en we kunnen er iets aan doen, dan doen we dat.

Wonen

Onze ligging en onze naoverkracht maken onze gemeente tot ideale woongemeente. Daarom maken we betaalbaar wonen voor iedereen mogelijk. Kopen en huren, voor een ruime en een smalle beurs. Als anderen de grond bezitten, dan werken we mee. Als we zelf grond hebben, gaan we er zelf mee bezig.

Een nieuwe manier van wonen. Zo weinig mogelijk regels van de gemeente. Zo veel mogelijk vrijheid voor de nieuwe bewoners. Gesprekken met al meer dan 100 geïnteresseerden. En sinds oktober 2018 bestaat de buurtvereniging 'Naoberschap Lievingerveld'. Zo nemen de nieuwe bewoners hun eigen verantwoordelijkheid. In 2019 gaat een aannemer aan de slag met de infrastructuur. En dan komen de woningen!

Het terrein De Lindelaar is van dat laatste een mooi voorbeeld. Er komt een schitterende nieuwe buurt in het hart van Westerbork. We gaan dat samen met de (toekomstige) inwoners ontwikkelen.

We werken samen met de woningbouwverenigingen. Samen voelen we ons verantwoordelijk voor onze woonopgaven.

Welzijnswerk

We werken nauw samen met de stichting Welzijnswerk in onze gemeente. Om initiatieven in onze samenleving mogelijk te maken. En – als dat nodig is – te ondersteunen.

Het rapport van Berenschot is daarbij ons uitgangspunt: heldere afspraken maken en elkaar daar aan houden.

We gaan daarbij in elk geval kijken naar de kosten van het vastgoed van Welzijnswerk, naar het jeugdbeleid en het dorpenbeleid.

3.3. Duurzaamheid, energie en klimaat

Algemeen

Duurzaamheid past in al onze plannen. Daarnaast houden we bij alle plannen op ruimtelijk gebied rekening met de veranderingen in het klimaat (klimaatadaptatie). We geven dat concreet handen en voeten.

We werken aan de overgang naar andere vormen van energie, samen met onze inwoners. Dat gaan we ook per wijk of dorp doen.

Aan de ene kant stimuleren we gebruik van duurzame energie. Aan de andere kant geven we veel aandacht aan energiebesparing. Want alle energie die je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken.

Allemaal op weg naar een energieneutraal Midden-Drenthe.

We hebben vier (energie)coöperaties in onze gemeente. In Bovensmilde, De Broekstreek, Drijber en Hooghalen. We werken als gemeente samen met deze coöperaties. We denken mee om Hooghalen energieneutraal te maken. We werken mee aan de energie-bespaar-acties in Bovensmilde.

Belangrijke resultaten

Coalitieakkoord

Op dit onderwerp geeft het coalitieakkoord al concrete handvatten. In vier stappen gaan we, met inwoners en deskundigen, plannen maken. We gaan dat zo breed mogelijk bekijken. Om zo goed mogelijk afwegingen te kunnen maken. Ook doen en denken we mee in de regio/provincie.

Gebouwen

Voor onze eigen gebouwen hebben we een bijzondere verantwoordelijkheid. We brengen in beeld wat er nodig is om de gebouwen duurzaam te houden of te maken. We geven als gemeente daarbij het goede voorbeeld.

Aan de scholen geven we apart aandacht. Frisse en moderne scholen zijn voor onze kinderen een must.

We kijken daarbij breed: welke gebouwen hebben we, welke hebben we nodig, waarvóór kunnen we ze inzetten en hoe kunnen we ze zo duurzaam en praktisch mogelijk benutten?

Financieel duurzaam

Ook op andere terreinen gaan we voor duurzaamheid. Sociale duurzaamheid staat al in onze paragraaf over het sociale beleid.

Daarnaast willen we de gemeente financieel duurzaam houden. In onze begrotingsvoorstellen zoeken we daarom steeds naar de goede balans: we gooien het geld niet over de balk én we gaan er niet op zitten.

We zoeken ook naar manieren om meer inkomsten te krijgen. Bijvoorbeeld door subsidies.

3.4. Recreatie, toerisme en cultuur

Algemeen

Voor onze inwoners en voor onze bezoekers zijn recreatie en toerisme onmisbaar. Het helpt enorm om onze gemeente levendig en levend te houden. Het houdt Midden-Drenthe vitaal. We zijn daarin niet uniek – voor de meeste Drentse gemeenten geldt het zelfde. Maar het maakt het niet minder belangrijk.

Daarom zetten we Midden-Drenthe ook als toeristengemeente op de kaart.

We geven ondernemers daarbij de ruimte. Want recreatie en toerisme zijn voor onze gemeente belangrijk voor onze werkgelegenheid en leefbaarheid. Recreatie en toerisme helpen er, als onderdeel van de lokale economie, aan mee dat het aantrekkelijk blijft om in onze gemeente te wonen, te werken en te ontspannen.

Belangrijke resultaten

Culturele gemeente

In 2019 en 2020 zijn we de culturele gemeente van Drenthe. We zijn al enorm hard bezig om daar een groot succes van te maken. Wat prachtig dat we zoveel moois op cultuurgebied in onze gemeente hebben. Allemaal van onderop ontstaan. Kleinschalig, zoals dat past bij onze naoverkracht. Al die activiteiten hebben natuurlijk ook een positief effect op onze gemeente als toeristische gemeente!

Deze twee jaren zijn tegelijk de basis om nieuw cultuurbeleid te maken voor de jaren erna.

75 jaar bevrijding

In 2020 staan we in Nederland stil bij 75 jaar bevrijding. Al 75 jaar is ons land niet meer in oorlog. We gaan daar in Midden-Drenthe veel aandacht aan geven. Dat is meteen een goede aanleiding om onze relatie met het Herinneringscentrum Kamp Westerbork meer inhoud te geven.

Promotie

We gaan nog meer doen aan promotie. Ook samen met andere gemeenten en met de provincie. Want de toerist kijkt verder dan de blauwe gemeenteborden. Daarbij gaan we goed uitzoeken wat past bij (het imago van) onze gemeente.

Samenwerken, dát werkt! We werken nauw samen met de VTRB. Dat is de belangenvereniging in Midden-Drenthe waar veel ondernemers uit het toerisme in meedoen. We hebben samen ons beleid voor recreatie en toerisme gemaakt. Nu zetten we ons ook samen (financieel) in voor de stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe.

Vitale vakantieparken

De Drentse vakantieparken staan in de belangstelling. We leggen vooral de nadruk op waar de vakantieparken voor gebouwd zijn: als een aantrekkelijke bestemming voor toeristen. Dat stimuleren we.

Soms gaat het ook om lastige vragen: mogen mensen er lang(er) wonen? Komt er veel criminaliteit voor? Die vragen pakken we, met anderen in de provincie, samen op.

We doen mee in een pilot voor een vitaal park en een pilot voor een niet-vitaal park.

3.5. Organisatie

Algemeen

We willen veel! Het coalitieakkoord en dit uitvoeringsprogramma zetten hoog in. Vooral in het samen met inwoners werken, in de contacten, de dienstverlening.

Rode draad is daarbij onze communicatie. Zoals we eerder al schreven: die communicatie moet staan als een huis.

Dat kunnen we alleen, als onze medewerkers het bestuur in die richting ondersteunen. En als de organisatie de dienstverlening laat zien, die we van hen vragen.

Dat vraagt veel, van uitvoerders, van adviseurs, van leidinggevenden. Soms is er misschien een heel andere manier van werken en denken nodig.

Geen misverstand: zoals we het in dit uitvoeringsprogramma opschrijven, zo willen we het ook echt.

Tegelijk moeten we het dan voor onze medewerkers mogelijk maken dat ze het ook kunnen. Als dat verandering betekent, geven wij ze de gelegenheid om te veranderen en te leren. En daar moet dan ook geld voor zijn.

Belangrijke resultaten

Een organisatie die past

Ons belangrijkste resultaat is daarom: een organisatie die met veel plezier kan en doet wat we in dit uitvoeringsprogramma hebben opgeschreven.

BMC heeft begin 2019 haar onderzoek naar de organisatie afgerond. Het is duidelijk dat er nog veel moet gebeuren om de organisatie op orde te krijgen. Daar gaan we hard mee aan de slag. De adviezen van BMC laten zien dat we daarin ook als gemeenteraad en college een rol hebben. Daarbij is de gemeentesecretaris de eerst verantwoordelijke voor de organisatie.

De interim-gemeentesecretaris zal het jaar 2019 gebruiken om de organisatie op orde te brengen. Dat proces is gestart vanaf zijn komst, begin februari 2019.

Een eerste analyse van wat nodig is, hebben wij in dit uitvoeringsprogramma verwerkt.

In de kernboodschap van het BMC-rapport staat een richting aangegeven om de organisatie weer op te bouwen.

In die boodschap staat dat het tijd zal kosten om te komen waar we willen komen. Die tijd geven we ook daadwerkelijk. Aan de huidige interim-gemeentesecretaris, aan de secretaris die hem zal opvolgen en aan de organisatie zelf.

Tegelijk sluiten we nu al zo veel mogelijk aan bij de richting uit de kernboodschap.

Daarom zal de komende periode duidelijker worden wat de taken en bevoegdheden van de leidinggevenden zijn en wat dat betekent voor hun professionaliteit. Het middenkader (de teamleiders) krijgt in dat verband bijzondere aandacht.

Verder komt er een strategisch personeelsplan. Dat zal laten zien hoe het nu met onze organisatie staat en wat we in de toekomst nodig hebben. Daarbij gaat het om het aantal medewerkers (de kwantiteit) en hun kennis en vaardigheden (de kwaliteit). Daarvoor komt, via dit uitvoeringsprogramma, extra geld in het opleidingsbudget beschikbaar.

We volgen als college de aanbeveling om te komen tot een visie voor de gemeente. Die vervolgens ook van invloed is op wat voor organisatie we nodig hebben. Daarover gaan we als college met de gemeenteraad in gesprek.

Maar de organisatie moet ook nu al in staat zijn om haar werk goed en met plezier te doen. De middelen die daarvoor nodig zijn, hebben we in dit uitvoeringsprogramma opgenomen.

We zijn ervan overtuigd dat we daarmee ruimte scheppen om het debat over de visie in alle rust te kunnen voeren.

Samenwerken

Op veel terreinen bestaan subsidiemogelijkheden. Van provincie, Rijk en verder weg, uit Brussel. We gaan proberen zoveel mogelijk subsidie te krijgen voor het waarmaken van onze plannen. Dat inzetten van extra geld proberen we ook op andere manieren. Soms zijn er fondsen en soms is het redelijk als andere partijen meebetalen. Alles bedoeld om onze eigen gemeentelijke plannen zo goed mogelijk uit te voeren.

Ook kijken we waar we onze eigen organisatie sterker kunnen maken door met anderen samen te werken. Met andere gemeenten, met andere partijen. Samenwerken doen we ook om kennis uit te wisselen en mee te doen in pilots.

4. Tot slot

Dit is ons uitvoeringsprogramma. Als we al moeten kiezen voor één rode draad, dan is het 'met en voor elkaar'.

Met elkaar werken betekent: elkaar leren kennen, luisteren, vertrouwen geven, laten zien wat je doet, elkaar aanspreken en durven leren.

Inderdaad, dat geldt voor de samenwerking tussen gemeente en inwoners. Maar we willen ook zelf zo werken, in het college. En samen met de gemeenteraad. En met de ambtelijke organisatie. En ook binnen de ambtelijke organisatie zal die zelfde manier van werken er moeten zijn. Alleen als het overal zo werkt, gaat het ons lukken. Met elkaar.

Wat betekent dat voor ons als college?

- We geven vertrouwen. Aan elkaar, aan inwoners en aan medewerkers.
- We werken met korte lijnen en kleinschalig.
- We zijn integer, oprecht en open.
- We zoeken de verbinding.
- We geven en nemen ruimte voor vernieuwing, verfrissing en ondernemerschap.

Vanuit die houding zijn we deze bestuursperiode enthousiast aan het werk! Dat betekent in elk geval dat we vaak op pad zijn. Binnen en buiten de gemeente. Om in de samenleving te staan. En in andere netwerken. Om wat we daar ophalen in onze eigen gemeente in te zetten.

5. Bijlage met plannen en maatregelen

In deze bijlage staan onze plannen en maatregelen voor deze bestuursperiode. Daarbij plaatsen we nog een paar opmerkingen.

- Om te beginnen: het gaat om plannen en maatregelen die passen bij onze politieke ambities. In het uitvoeringsprogramma staat wat we belangrijk vinden. Dat vraagt om actie. Die acties staan in deze bijlage. Vaak kosten ze ook geld, soms ook niet.
- Verder staan in de bijlage alle andere plannen en maatregelen die geld kosten. Bijvoorbeeld omdat er nieuwe wetgeving komt.
- Tegelijk: we kunnen niet nu al voorspellen wat er deze hele bestuursperiode gaat gebeuren. Dus we gaan de komende tijd vast en zeker ook met nieuwe of veranderde plannen en maatregelen naar de gemeenteraad.

5.1. Met elkaar

5.1.1. Dienstverlening 2.0.

We gaan ons beleid voor dienstverlening aanpassen aan de tijd van nu. Voor een deel valt dat samen met de ontwikkeling van de organisatie (5.5.)

Dienstverlening vraagt er ook om dat we digitaal bij de tijd zijn. We kunnen niet elk digitaal systeem helemaal maken zoals we het zelf willen. Leveranciers kunnen en willen niet alles. Toch gaan we er in deze bestuursperiode voor zorgen dat inwoners en medewerkers tevreden zijn met onze dienstverlening, ook met de systemen die daarbij horen. Onze dienstverlening is klantgericht. Onze systemen zijn gebruikersvriendelijk, snel en helpen met de planning.

We letten daarbij goed op de privacy van onze inwoners. We houden ons aan alle regels die daarvoor gelden.

Soms moeten we de dienstverlening veranderen, direct gekoppeld aan nieuw beleid. Dat is bijvoorbeeld zo bij de invoering van de Omgevingswet. Dan noemen we alle uitgaven, ook die voor (digitale) dienstverlening, bij dat onderwerp.

Ook de afgelopen jaren hebben we de dienstverlening en informatisering beter gemaakt. Daarbij hebben we veel gelet op de kosten. De samenleving vraagt nu dat we op een nieuwe en vernieuwende manier werken en communiceren. Bijvoorbeeld: makkelijk daar kunnen werken waar en wanneer onze inwoners dat vragen. Daar hoort ook bij dat we eenvoudige, laagdrempelige vormen aanbieden om met ons te communiceren.

*Planning
2019 t/m 2022.*

*Kosten
Voor de kosten verwijzen we naar 5.5.: de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie.*

*Met elkaar
Adviseur beginspraak en op onderdelen samenwerkingspartner.*

5.1.2. Met de jongeren

De gemeenteraad heeft besloten dat we als gemeente apart investeren in het meedoen van jongeren.

Planning
2019.

Kosten
€ 10.000 structureel vanaf 2019.

Met elkaar
Medebeslisser en samenwerkingspartner (met jongeren).

5.1.3. Alleen regels die nodig zijn

In de organisatie is er iemand die verantwoordelijk is voor het verminderen van regels. Hij of zij maakt ook de collega's bewust van de andere manier van omgaan met regels.

Planning
2020 – 2021.

Kosten
0,4 fte incidenteel voor een jaar, € 32.000 2020.

Met elkaar
Medebeslisser.

5.1.4. Gebiedsvisie De Haven Beilen

We gaan de gemeenteraad een voorstel voorleggen voor een gebiedsvisie De Haven. Dat voorstel komt tot stand in nauwe samenwerking met de inwoners. We gaan investeren in de openbare ruimte. Incidentele middelen zijn nodig om aankopen te doen.

Planning
Vaststellen visie 2019.

Kosten
€ 57.000 structureel 2020 (krediet 759.000) en € 340.000 incidenteel.

Met elkaar
Medebeslisser (omwonenden, Platform Beilen West).

5.1.5. Wijkverbeteringsprojecten

We gaan verder met het uitvoeren van wijkverbeteringsprojecten. Ons eerste project zal de Zes Lanenbuurt in Westerbork zijn. Bij de kosten gaat het om een inschatting. Eerst besluiten we waar we het plan gaan realiseren en hoe groot dat kan worden. Dan worden de werkelijke kosten zichtbaar. Dat zullen we dan aan de raad voorleggen.

Planning

2020 en 2021.

Kosten

2020: € 24.000 structureel (krediet € 300.000) inclusief de kosten voor eigen inzet van medewerkers.

2021: € 24.000 structureel (krediet € 300.000), ook inclusief de kosten voor eigen inzet van medewerkers.

Met elkaar

Medebeslisser.

5.1.6. Economisch beleid

Onze lokale economie is belangrijk voor de leefbaarheid van onze gemeente. We gaan daarom een beleids- en uitvoeringsplan economisch beleid voorbereiden.

Planning

Herijken economisch beleid en opstellen uitvoeringsprogramma: 2019.

Kosten

2019: € 25.000 incidenteel voor externe ondersteuning.

Met elkaar

Adviseur beginspraak.

Wie is de sterkste Man van Midden-Drenthe? De strijd brandt los in het centrum van Beilen. Een centrum met mooie plantenbakken. En met sfeervolle verlichting in de donkere dagen rond Kerst.

Zo zie je wat de BedrijvenInvesteringsZone in Beilen betekent.

5.1.7. Ossebroeken II

We gaan kijken hoe we Ossebroeken II verder kunnen ontwikkelen.

Planning
2019.

Kosten
De kosten vallen binnen de op te stellen grondexploitatie.

Met elkaar
Adviseur beginspraak (ondernemers, omwonenden, belangstellende ondernemers, vastgoedeigenaren).

5.1.8. Uitvoering Centrumplan Beilen

We gaan de centrumvisie en het uitvoeringplan deze bestuursperiode uitvoeren. Vanaf december 2018 geldt een subsidieregeling voor het centrum. Ondernemers en eigenaars van panden kunnen hier een beroep op doen. De regeling loopt in principe tot 1 oktober 2019. In het uitvoeringsplan staat een aantal gemeentelijke projecten. Het gaat vooral om verkeer, parkeren en het groener maken in het centrum. Die projecten gaan we in 2019 en 2020 uitvoeren.

Planning
vanaf 2019.

Kosten
Geen extra middelen nodig.

Met elkaar
Medebeslisser (ondernemers, aanwonenden, bezoekers, vastgoedeigenaren).

Meer dan 600 reacties! Dat is het resultaat van het met elkaar maken van een centrumplan + uitvoeringsprogramma. Gemeente, provincie en ondernemers betalen samen mee dit project. En de uitvoering gaan we opnieuw samen met de omgeving oppakken.

5.1.9. Rotonde A28

We gaan een rotonde aanleggen bij de afslag van de A28 en het distributiecentrum. Daarmee nemen we maatregelen voor het verkeer. En we laten de rotonde mooi in het landschap passen. Zo wordt het een mooie entree van Beilen.

Planning
2019.

Kosten
Geen extra middelen nodig.

Met elkaar
Adviseur beginspraak.

5.1.10. De nieuwe winkelstraat en het actueel maken van de structuurvisie Westerbork

De ondernemers in Westerbork en vertegenwoordigers van het dorp zijn samen aan de slag gegaan met het project 'De Nieuwe Winkelstraat'. Het doel: een winkelgebied waar consumenten graag blijven komen. Een onderdeel van het project is een centrumvisie. De gemeente heeft daar een startbedrag voor gegeven.

De centrumvisie is naar verwachting klaar in het tweede kwartaal 2019.

Die centrumvisie is tegelijk input om de structuurvisie van Westerbork actueel te maken. De structuurvisie stamt uit het jaar 2009. We hebben de afgelopen jaren met elkaar heel veel van die visie waargemaakt. Actueel maken betekent daarom: afronden, inpassen in nieuwe ontwikkelingen en bij de tijd maken. We gaan niet opnieuw een proces in om een visie vast te stellen. Het actueel maken is dus een klus die beperkt zal zijn in omvang. De eventuele gemeentelijke kosten vangen we op binnen bestaande budgetten..

Planning
2019.

Kosten
Geen.

Met elkaar
Medebeslisser (ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, toeristen, instellingen, verenigingen, stichtingen en deskundigen).

5.1.11. Verkeer en vervoer

We gaan verkeersonveilige situaties oplossen. Verder gaan we het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) actueel maken. We gaan aan de slag met de fietspaden De Zeven Blokken en Garmingerstukken. Ook maken we een fietsplan.

We letten daarbij niet alleen op het verkeer en de veiligheid in het verkeer. We houden er ook rekening mee dat fietsvoorzieningen goed zijn voor recreatie en toerisme, voor bewegen en gezondheid, voor sociale samenhang en voor de bereikbaarheid.

Planning

Aanpakken verkeersonveilige situaties: 2019.

Fietsplan: 2020.

Actueel maken GVVP: 2021.

Kosten

Aanpakken verkeersonveilige situaties: ons uitgangspunt is dat we de kosten dekken uit verschillende bestaande budgetten en kredieten .

Fietsplan: pm.

Actueel maken GVVP: pm.

Met elkaar

Adviseur beginspraak.

Verkeerslessen op school. Een veilige omgeving. Ouders die meedoen. Als je dat en nog meer allemaal voor elkaar hebt, krijg je het Drents Verkeersveiligheidslabel. Een keurmerk voor kwaliteit. Van de 18 basisscholen in onze gemeente, hebben er 14 al zo'n label!

5.1.12. Fietspad Beilervvaart

Samen met de inwoners gaan we kijken of we deze periode een fietspad langs de Beilervvaart kunnen aanleggen. Eerst gaan we verkennen waar het fietspad het beste kan komen te liggen. Daar hebben we incidenteel middelen voor nodig. Daarna volgt de aanleg van het fietspad zelf.

Planning

Verkenning van de beste plek 2019/2020.

Aanleg fietspad 2021/2022.

Kosten

Verkenning van de beste plek pm.

Aanleg fietspad € 200.000 structureel vanaf 2022 (investering richtinggevend € 3,6 miljoen).

Met elkaar

Adviseur beginspraak.

5.1.13. Norgerbrug

Rond de Norgerbrug zijn plannen in ontwikkeling. We zorgen ervoor dat de leefbaarheid van dit gebied voor onze inwoners in stand blijft.

Planning

2020 of later (dat ligt aan de snelheid van de provincie).

Kosten

Pm.

Met elkaar

Samenwerkingspartner (provincie, gemeente Assen, gemeente Noordenveld).

5.1.14. Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet treedt waarschijnlijk op 2021 in werking. Met de voorbereidingen zijn we al bezig en gaan we verder.

Een belangrijke eerste stap zetten we met het maken van een Omgevingsvisie.

Planning

Invoering Omgevingswet: doorlopend.

Omgevingsvisie: 2019.

Kosten

De invoeringskosten zijn al begroot voor 2019 en tot 2023 opgenomen in de meerjarenbegroting.

Met elkaar

Medebeslisser.

5.1.15. Vervallen panden

We gaan een pilot uitvoeren om één concrete situatie op te lossen. We gaan op basis van de resultaten daarvan beslissen hoe we verder gaan.

Planning

Pilot: 2019.

Kosten

Pilot: geen extra geld nodig.

Met elkaar

Toeschouwer/ontvanger informatie/informant.

5.1.16. Welstandsbeleid

De gemeenteraad heeft tijdens de vorige periode uitgesproken dat hij onderzoek wil doen naar het welstandsbeleid. We zullen daarvoor een commissie instellen, naar het voorbeeld van de commissie 'beleid wegen en bruggen'

Planning
2019.

Kosten
Pm incidenteel.

Met elkaar
Afhankelijk van input werkgroep raad/college.

5.1.17. Snippergroen

De gemeenteraad heeft tijdens de vorige periode ingestemd met een aanpak voor snippergroen. De financiële en beleidsmatige effecten worden zichtbaar in 2019. Zo nodig komen we met aanvullende voorstellen.

Planning
2019.

Kosten
In principe budgetneutraal.

Met elkaar
Geen rol.

5.1.18. Onderhoud vijvers

De gemeenteraad heeft tijdens de vorige periode ingestemd met, in tijd na elkaar, groot onderhoud aan de waterpartijen Pinksterbloem, De Haven en Noordveen. Voor 2019 is voor de waterpartij Pinksterbloem geld beschikbaar. Voor de aanpak van De Haven gaan we samenwerken met waterschap voor het onderhoud van het Linthorst Homankanaal.

We kunnen kosten besparen door al in 2019 aan te sluiten bij de werkzaamheden van het waterschap aan De Haven. Daarom beginnen we daarmee in 2019 en gaan we in 2020 aan de slag met de Pinksterbloem.

Planning

2019 Waterpartij De Haven. 2020 Waterpartij Pinksterbloem.

2021 waterpartij Noordveen.

Kosten

Voor de Pinksterbloem is er in 2019 een krediet beschikbaar van € 600.000. Dat krediet zetten we in voor De Haven.

De kosten voor de Pinksterbloem schatten we ook in op € 48.000 (krediet € 600.000) inclusief de kosten voor eigen inzet van medewerkers.

De kosten voor Noordveen zullen ongeveer € 24.000 bedragen (krediet € 300.000), ook inclusief eigen inzet van medewerkers.

Met elkaar

Adviseur beginspraak (omwonenden, waterschap).

5.1.19. Begraven en cremen

We komen met voorstellen voor nieuw beleid rond begraven en cremen.

Planning

2019.

Kosten

Geen.

Met elkaar

Adviseur beginspraak (begraafenis-, uitvaart- en aulaverenigingen, begraafplaatsbeheerders).

5.1.20. Jade Woonservicezone Beilen

In Beilen werken we samen aan de Woonservicezone. Dit project heeft vier deelgebieden: A, B, C en D.

Deelgebied A is het gebied rondom Het Spectrum en de Karspelhof. We verwachten dat het gebied voor de zomer van 2019 helemaal gereed is.

Deelgebied B is het gebied rondom het oude Karspelhuus. We zijn voortvarend in gesprek met diverse partijen. We gaan dit gebied met elkaar passend ontwikkelen, met woningen en detailhandel.

Deelgebied C is al volledig afgerond. Dit zijn de nieuwe woningen aan de Vos van Steenwijkstraat.

Over Deelgebied D zijn we volop in gesprek met Woonservice. Dit is het gebied rondom de Beilerkorf en de westzijde van de Vos van Steenwijkstraat. Woonservice gaat hier vervangende woningbouw realiseren. Verder wil Woonservice in de Beilerkorf wooneenheden maken. We verwachten in 2019 de bestemmingsplanprocedure te doorlopen. Daarna kan de uitvoering beginnen.

Voor alle deelgebieden is en/of wordt de omgeving intensief betrokken bij de plannen.

Er wordt op dit moment niet verwacht dat de gemeente financieel moet bijdragen aan dit project.

Planning

2019 en verder.

Kosten

Geen.

Met elkaar

Variërend Samenwerkingspartner, Adviseur beginspraak en eindspraak, (andere partijen, omwonenden).

5.2. Sociaal in alles

5.2.1. Nieuwbouw VO Beilen

We realiseren de nieuwe samenwerkingsschool voor VO in Beilen.

Planning

Op dit moment is de verwachting dat de school af is in 2021.

Kosten

Op dit moment gaan we er van uit dat de school gebouwd kan worden binnen het beschikbare budget. Wanneer de scholen kiezen voor een HAVO-top zal dat een hoger krediet nodig maken. Later in de tijd gaan méér leerlingen ook leiden tot een hogere algemene uitkering.

De ambtelijke inzet voor projectleiding nemen we mee in het krediet. Dat betekent een krediet van drie jaren, ofwel € 120.000. De structurele lasten zijn dan € 7.000 vanaf 2019.

Met elkaar

Samenwerkingspartners (beide onderwijsorganisaties, in latere termijn medegebruikers).

5.2.2. Harm Smeengeschool

De Harm Smeenge heeft renovatie of nieuwbouw nodig. Voorlopig gaan we uit van renovatie. Op dit moment is nog niet te zeggen wie de projectleiding gaat verzorgen. Als het nodig is, nemen we die kosten mee in het krediet.

Planning

besluitvorming in 2019.

Kosten

Bij renovatie: structureel € 96.000 vanaf 2019 (investering € 1,2 miljoen).

Bij nieuwbouw: structureel € 143.000 vanaf 2019 (investering 2,6 miljoen).

Met elkaar

Samenwerkingspartners, scholen verantwoordelijk voor (achterstallig) onderhoud, gemeente voor renovatie en/of nieuwbouw.

5.2.3. MFA Smilde

We werken mee aan de voorbereidingen om een nieuwe samenwerkingsschool in een MFA in Smilde te realiseren. Daarbij gaat het niet alleen om de school. Het gaat ook om een goede en brede visie op de behoefte aan gebouwen die belangrijk zijn voor het dorp (maatschappelijk vastgoed).

Planning

Besluitvorming over onderzoek 2019.

Kosten

Incidentele kosten € 25.000 in 2019.

Met elkaar

Medebeslissers (werkgroep nieuw dorpshuis, onderwijs, toekomstige gebruikers, eventuele exploitant).

5.2.4. Naoberkracht

Naoberkracht kan in meer dorpen en wijken. In Witteveen gaan we in 2019 een pilot starten op het terrein van welzijn, wonen en zorg. Op die manier ontwikkelen we naoberkracht steeds verder.

Planning

Pilot Witteveen 2019.

Verder beleid en uitvoering vanaf 2020.

Kosten

De pilot financieren we uit bestaande budgetten WMO en dorpenbeleid.

Het verdere beleid en de uitvoering erna komen ook ten laste van bestaande budgetten.

Met elkaar

Initiatiefnemer, Beleidseigenaar, bevoegd gezag. Gemeente faciliteert de energie en de initiatieven in de dorpen.

5.2.5. Dorpenbeleid

We gaan ons dorpenbeleid met elkaar moderniseren.

Planning
2020.

Kosten

2019: incidenteel voor opstellen beleid € 20.000.

2019: structureel voor opstellen beleid en verder uitvoeren en actueel houden 1/3 fte € 27.000.

Met elkaar

Medebeslissers (diverse groepen in de dorpen, Dorpen Overleg Midden Drenthe).

5.2.6. Route noord-zuid door Beilen – Herinrichting Esweg

Als we plannen maken voor de Esweg, kijken we naar het totaal: de doorgaande route van noord naar zuid in Beilen. De Esweg is een belangrijke schakel in de fietsroute Assen-Beilen-Hoogeveen. We maken er een veilige route van. Voor wandelaars, fietsers en auto's. Een veilige route naar de nieuwe school, naar de sporthal, naar het centrum. Voor kinderen en volwassenen. Voor gezonde mensen en mensen met een beperking. Voor gewone en elektrische fietsen.

Daarbij nemen we niet alleen de bovenkant mee (het profiel van de weg, de bestrating en het groen). We brengen ook de onderkant (het riool) weer op niveau.

We richten ons in deze bestuursperiode op de voorbereidende werkzaamheden.

Planning
2019-2020.

Kosten

Vorbereidingskosten € 70.000.

Uitvoeringskosten pm.

We benutten ook de mogelijkheden van subsidies e.d.

Met elkaar

Medebeslisser.

5.2.7. Wonen

We voeren het woonplan uit dat de gemeenteraad tijdens de vorige bestuursperiode heeft vastgesteld. Daarin werken we samen met de woningbouwcorporaties.

Aanvullend daarop gaan we een woningbouwagenda maken. Ook kijken we of er opnieuw geld voor de starterslening nodig is.

We verwachten dat Woonservice tijdelijke woonvormen zal ontwikkelen.

Planning

Woningbouwagenda: gemaakt in 2019, gerealiseerd in 2021.

Opnieuw vaststellen van de voorwaarden voor startersleningen: 2019.

Kosten

De leningen worden ook weer afgelost. Daarom leggen die geen beslag op extra middelen.

Met elkaar

Toeschouwer/ontvanger informatie/informant.

5.2.8. Ontwikkeling wonen De Lindelaar

We gaan op het terrein De Lindelaar Westerbork een nieuwe buurt in Westerbork ontwikkelen, samen met de (toekomstige) inwoners.

Planning

Procedure bestemmingsplan 2019, bouwontwikkelingen 2020.

Kosten

Dit terrein heeft nog een aanzienlijke waarde in onze boeken. Daarom zal de bouwgrondexploitatie voor dit plan waarschijnlijk een nadeel opleveren van ongeveer € 300.000. Dat nadeel vangen we op binnen de totale bouwgrondexploitatie. Er is dus geen extra geld uit de algemene middelen of een andere reserve nodig.

Met elkaar

Bestemmingsplan: adviseur eindspraak.

Bouwontwikkeling: samenwerkingspartner.

5.2.9. Welzijnswerk

We gaan verder met waar we al mee begonnen zijn: heldere afspraken maken met Welzijnswerk en elkaar daar aan houden. Dat past bij het rapport van Berenschot dat we als gemeente overgenomen hebben.

*Planning
2019.*

Kosten

We hebben hiervoor geen extra middelen nodig. Behalve de jaarlijkse indexering.

Met elkaar

In nauw overleg met Welzijnswerk Midden Drenthe, bestuurlijk en ambtelijk overleg en afgestemd op de P&C cyclus.

5.2.10. Gezondheid en bewegen

We maken, op de 'samen-met-elkaar-manier', nieuw beleid op het brede terrein van sport, bewegen en gezondheid.

*Planning
2019.*

Kosten

€ 2019: 50.000 structureel voor activiteiten en € 240.000 incidenteel voor 1 fte' gedurende drie jaar. We gaan er van uit dat ook Welzijnswerk en het Onderwijs een bijdrage leveren.

Met elkaar

Samenspraak en zo veel mogelijk samenwerkingspartner (is al gedaan bij het maken van de nota).

Medebeslissers in de uitvoering (sportclubs, buurtverenigingen, onderwijs, welzijnswerk, initiatiefnemers).

Op 4 december 2018 mochten vertegenwoordigers van de Drentse gemeenten en de Provincie de titel 'European Community of Sport 2019' in ontvangst nemen tijdens het jaarlijkse ACES Europe Award Gala in het Europees Parlement te Brussel. Drenthe wordt als voorbeeld gezien hoe sport kan worden ingezet binnen de maatschappij.

5.2.11. Sport in Westerbork

Als de verenigingen met plannen komen rond de survivalbaan, denken en werken we mee. Een mogelijke oplossing is de combinatie met het sportpark van VKW.

We gaan ook aan de slag met de sport in Westerbork. Samen met inwoners en alle anderen die hiermee te maken hebben. Op weg naar accommodaties waar iedereen gebruik van kan maken. Waar ook sociale teams, sportcoaches e.d. hun uitvalsbasis hebben.

Planning

Survivalbaan: 2019

Sportgebouwen: onderdeel gebouwenbeleid

Kosten

Survivalbaan/aanleg kunstgras indicatief structureel € 63.000 (investering € 540.000) plus survivalbaan pm.

Sportgebouwen: zie gebouwenbeleid.

Met elkaar

Zo veel mogelijk samenwerkingspartners (verenigingen, gebruikers).

5.2.12. Sport in Beilen

De Drenthehal is aan groot onderhoud toe. We gaan in deze bestuursperiode onderzoeken wat daarvoor een goede oplossing is. We kijken daarbij breed: naar al onze (sport)gebouwen en de mogelijkheden om die gebouwen voor meer dan alleen sport te gebruiken.

Planning

Zie het gebouwenbeleid.

Kosten

Mogelijke onderzoekskosten gaan mee in het gebouwenbeleid.

Met elkaar

Samenwerkingspartner (Onderwijs, verenigingen en andere gebruikers).

5.2.13. VAM-berg

We gaan de fietsroutes op de VAM-berg verbinden met de routes eromheen.

Planning
2021.

Kosten
Pm.

Met elkaar
Medebeslisser (omwonenden, gebruikers, provincie).

5.2.14. Stark

We gaan het nieuwe leerwerkbedrijf verder opbouwen en inzetten. Om mensen die dat nodig hebben zinvol werk te bieden en/of verder op weg te helpen naar een andere baan.

Planning
2019 tm 2022.

Kosten
Pm incidenteel voor frictie- en opstartkosten.
Pm structureel positief.

Met elkaar
Is gerealiseerd met medebeslissers.

5.2.15. WMO-beleid actueel maken

WMO algemeen

De transformatie van de WMO gaan we verder vormgeven. We houden daarbij ook rekening met ruimtelijk beleid. We gaan de gemeenteraad voorstellen nieuw WMO beleid vast te stellen en de WMO verordening aan te passen.

We worden verantwoordelijk voor beschermd wonen. Ook voor die doelgroep gaan we de zorg goed organiseren.

We gaan de huishoudelijke hulp verder ontwikkelen.

We blijven goede aandacht geven aan het faciliteren van het vrijwilligerswerk.

Sociaal domein

Op dit moment heeft het sociaal domein in onze gemeente een bijzondere financiële positie.

We begroten vooral op basis van rijksbudgetten. Verder vangen we overschotten en tekorten eerst binnen het totaal van het sociaal domein op. Als er dan nog een tekort is, halen we dat uit de Conjunctuurreserve. Een resterend overschot voegen we aan die reserve toe. We vragen ook het Rijk om een aanvullende bijdrage.

Een andere bijzonderheid is dat we een deel van onze formatie direct ten laste van het budget sociaal domein brengen.

Daar komt het volgende bij. Vooral in de Jeugdhulp hebben we nog onvoldoende informatie om goed te kunnen sturen op ons beleid. Sturen op beleid betekent ook met beperkte middelen slimme en vernieuwende keuzes maken.

Verder is het door gebrek aan informatie lastig te bepalen hoeveel formatie er structureel nodig is.

De financiële ontwikkeling kunnen we daarom slechts beperkt voorspellen. We hebben wel de verwachting dat de tijd van overschotten op de WMO in deze bestuursperiode afloopt. We kunnen die overschotten dan dus niet meer inzetten om het tekort op de Jeugdhulp op te vangen. Dat tekort zouden we tijdelijk kunnen opvangen vanuit de Conjunctuurreserve. Maar dat is geen structurele oplossing.

We willen deze ontwikkelingen voorblijven. We geloven dat we ook in het beleid van de WMO en de Jeugdhulp dingen anders kunnen doen. Slimmer, vernieuwend, met inzet van andere partijen en ook goedkoper. Ook het financieel beheer moet beter. Dat bij elkaar vraagt goede stuurinformatie en veel voorbereiding.

We willen daarom incidenteel € 1,9 miljoen inzetten voor de WMO en Jeugdhulp om ons voor te bereiden op die veranderingen. Daarmee gaan we vooral experimenteren in pilots.

Het is onze inzet om daarna in de eerste helft van 2020 met voorstellen te komen die ervoor zorgen dat we structureel op orde zijn, zonder grote claim op extra structurele middelen.

Investeren dus om te verdienen. Als onderdeel van deze aanpak komen we al in de tweede helft van 2019 met beleidsvoorstellen voor de WMO en voor Jeugd en onderwijs.

Planning

Actueel beleid in 2019. Het door ontwikkelen gaat de hele bestuursperiode door.

Kosten

€ 1,9 miljoen incidenteel.

Met elkaar

In een breed veld van inwonersparticipatie, niveau afhankelijk van het onderwerp; relatie met jongerenparticipatie.

5.2.16. Jeugd en onderwijs

Jeugdhulp algemeen

De transformatie van de Jeugdhulp gaan we verder vormgeven. Met veel nadruk op voorkómen (preventie). Daarbij is het nodig om meer zicht en sturing te krijgen op de hulp voor álle jeugdigen.

We kijken daarbij niet alleen naar de jeugdhulp, maar ook naar het beleid voor de jeugd in het algemeen. Dat betekent meteen ook aandacht voor onderwijs, sport en cultuur.

Wij gaan extra aandacht geven aan kwetsbare jongeren. Daarin komen de werkterreinen van onderwijs, het jeugd, leerplicht en verzuim dicht bij elkaar.

Sociaal domein

Zie hiervoor onze tekst onder 5.2.15 (WMO).

Planning

Actueel beleid in 2019. Het door ontwikkelen gaat de hele bestuursperiode door.

Kosten

Zie onder 5.2.15.

Met elkaar

Zie onder 5.2.15.

5.2.17. Inburgeringsbeleid

Het Rijk zal verantwoordelijkheden overdragen aan de gemeenten. We zorgen voor een goede uitvoering van die nieuwe taken.

Planning

Beleid in 2020.

Kosten

We gaan ervan uit dat het Rijk nieuwe middelen beschikbaar zal stellen.

Met elkaar

Beginspraak met uitvoering, vluchtelingenwerk, onderwijsveld, etc.

5.2.18. Geestelijke gezondheidszorg in Midden-Drenthe

Inwoners en ondernemers van Beilen zijn er al heel lang aan gewend: psychisch zieke mensen wonen en leven in Beilen. Ook in andere plaatsen in onze gemeente is dat het geval.

Tegelijk neemt de laatste jaren met name in Beilen de overlast toe, vooral vanwege een nieuwe doelgroep van verslaafde, voorheen dakloze patiënten. Dat heeft invloed op de leefbaarheid.

De gemeente krijgt steeds meer verantwoordelijkheid voor deze groep inwoners. Waarbij nog steeds ook sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid.

We gaan daarom samen met alle betrokkenen de overlast terugdringen.

Daarbij is voorkómen beter dan bestrijden. We gaan samen met andere partijen werken aan goede zorg. Daarmee helpen we mensen die hulp nodig hebben. En we voorkomen hinder voor andere inwoners zoveel mogelijk.

We doen actief mee in het zogeheten OGGz-overleg over inwoners met bijzonder ingewikkelde problemen.

We gaan voor een aantal jaren een team Optimaal Leven inzetten.

We doen mee met een project voor personen met verward gedrag.

Ook de inzet van een psycholance zal overlast beperken.

We gaan een convenant sluiten met GGZ en andere partijen.

We bereiden ons voor op nieuwe wetgeving die meer ruimte geeft om mensen verplicht te behandelen.

Tegelijk zullen we ook toezien en handhaven als dat nodig is.

*Planning
2019.*

*Kosten
€ 400.000 incidenteel voor alle hiervoor genoemde activiteiten.*

*Met elkaar
Zo veel mogelijk met samenwerkingspartners (instellingen, cliënten, omwonenden, andere overheden).*

5.2.19. Huisvesting arbeidsmigranten

We gaan nieuw beleid voorstellen rond de huisvesting van arbeidsmigranten. Daarbij letten we op de leefbaarheid, het voorkomen van overlast, uitbuiting en ondermijning.

Planning
2019.

Kosten
Geen.

Met elkaar
Adviseur beginspraak (omwonenden, ondernemers, uitzendbureaus).

5.2.20. Beleid vergunningverlening, toezicht en handhaving

De gemeenteraad heeft tijdens de vorige bestuursperiode nieuw beleid vastgesteld met ambities en prioriteiten. Een onderdeel van het besluit van de gemeenteraad is het uitvoeren van een 0-meting voor de formatie. Zodat duidelijk wordt, wat het nieuwe beleid in de huidige situatie aan extra inzet vraagt.

Onze gemeente kent slechts in beperkte mate risico's door bijvoorbeeld bedrijven met een hoog risico. In die zin is er sprake van een beperkt risico.

Tegelijk zijn er landelijke regels over een minimaal aantal medewerkers voor bepaalde taken. Aan die vereisten voldoen we op dit moment nog niet. Wanneer er dus iets gebeurt en er komt controle achteraf, zal blijken dat we niet aan landelijke regels voldoen. Ook kunnen we op dit moment niet al het werk doen wat volgens het beleid van de gemeenteraad zou moeten.

Voorlopig zetten we in op een structurele versterking van de organisatie met ongeveer 1,5 fte. Incidenteel zetten we binnen de bedrijfsvoering nog extra middelen in.

Daarnaast komen we in de tweede helft van 2019 met een plan. Daarin brengen we in beeld wat we met de structurele middelen kunnen waarmaken en welk ambitieniveau haalbaar is. We gaan gericht op zoek naar manieren om anders te werken en innovatieve oplossingen te vinden. We brengen dan opnieuw in beeld welke feitelijke en bestuurlijke risico's er dan eventueel nog resteren.

Planning
2019.

Kosten
€ 100.000 structureel vanaf 2019 (ca anderhalf fte)
Incidenteel € 25.000 voor implementatie in 2019.

Met elkaar
Geen rol (gaat alleen om formatie).

5.3. Duurzaamheid, energie en klimaat

5.3.1. Beleid voor duurzaamheid, energie en klimaat

We gaan onderzoeken wat we moeten en kunnen doen. We nemen de samenleving mee. En we komen met voorstellen voor beleid. Dat zal leiden tot een duurzaamheidsvisie voor Midden-Drenthe.

*Planning
2019.*

*Kosten
€ 150.000 incidenteel voor vaststellen visie, projecten, communicatie e.d.*

*Met elkaar
Samenwerkingspartner.*

Duurzaam Op Eigen Kracht: in 2018 dienen inwoners 11 plannen in om mee te doen in deze prijsvraag. Plannen om een dorpshuis duurzamer te maken in Elp of aan de Beilervaat. Plannen om een verenigingsgebouw duurzamer te maken in Westerbork (kerk) en Wijster (sportpark). Plannen voor energie-bespaar-acties in Smilde en een zwerfafval-actie rond Westerbork.

5.3.2. Beleid voor klimaatadaptatie

We noemen het apart, ook al heeft het direct te maken met duurzaamheid e.d.: de klimaatadaptatie. Anders gezegd: het klimaat verandert. Wat moeten we voor maatregelen nemen om de gevolgen daarvan op te vangen? Dan gaat het vooral om de openbare ruimte. We doen dat ook samen met het waterschap, de provincie en andere gemeenten. Ook andere partijen hebben hier een verantwoordelijkheid, zoals verzorgingstehuizen e.d. In 2050 willen we op orde zijn. Dat betekent voor ons dat de inrichting van ons bebouwd gebied aangepast is aan de klimaatveranderingen (waterrobuust en klimaatbesteding)

Planning

2019: een stresstest doen zodat we weten welke gebieden kwetsbaar zijn (een opgave uit het deltaprogramma).

2020: we gaan met onze partners in gesprek over de risico's van de veranderingen in het klimaat. We zorgen er ook voor dat klimaatadaptatie overal in het gemeentelijk beleid meeweegt.

Kosten

€ 80.000 incidenteel voor het maken en invoeren van beleid vanaf 2020.

Met elkaar

Samenwerkingspartners.

5.3.3. (School)gebouwen

We komen met voorstellen voor onderhoud, verduurzaming en vervanging van eigen gebouwen en schoolgebouwen. Daarin nemen we ook het beleid voor frisse scholen mee. Voor de schoolgebouwen leidt dat tot een nieuw meerjarig Integraal HuisvestingsPlan (IHP).

Op asbestdaken komen we hierna nog terug (5.3.6.). We gaan ook verder onderzoeken hoe het zit met de asbest in onze gebouwen.

Ook bij dit onderwerp geldt: we willen eerst goed onderzoeken wat er kan en moet en hoe het anders en slimmer kan. Daarom investeren we incidenteel in menskracht om dat in beeld te brengen. Daarna komen we met concrete plannen.

Als we deze informatie hebben, gaan we ook kijken of en hoe we het dorpshuizenbeleid moeten aanpassen.

Planning

Vaststellen beleid 2019, uitvoering beleid vanaf 2019.

Kosten (inclusief sportaccommodaties – zie 5.3.5.)

Incidentele onderzoekskosten gebouwenbeleid € 160.000 in 2020.

Incidentele kosten maken actueel Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs € 30.000 in 2019.

Met elkaar

Zo veel mogelijk samenwerkingspartner.

5.3.4. Duurzame sportaccommodaties

Naast wat er verder in dit uitvoeringsprogramma al staat: we gaan beleid maken om ons beleid voor sportgebouwen op orde te krijgen. Daarbij leggen we zo veel mogelijk de verbinding met andere (maatschappelijke) functies. En met ons beleid voor onze andere gebouwen en de schoolgebouwen.

We gaan in elk geval aan de slag met het duurzamer maken. We nemen als gemeente een beperkt deel van de lasten voor onze rekening. De rest komt van de verenigingen-stichtingen en uit subsidies. De bedragen zijn een globale benadering.¹

Planning

Verduurzamen buitensportaccommodaties: 2019.

Beleid duurzame sportgebouwen: 2021.

Kosten

Verduurzamen buitensportaccommodaties: 2019: € 80.000 1 fte incidenteel, € 274.000. incidenteel (voor zelfbeheerders) en € 28.000 structureel (investering € 289.000).

Beleid duurzame sportgebouwen: pm (bedrag nu opgenomen bij 5.3.3. (school)gebouwen).

Met elkaar

Gemeente als overlegpartner en kadersteller gemeentelijke bijdrage, toeschouwer/ontvanger, informatie/informant, regie bij de sportclubs.

5.3.5. Asbest

We hebben als gemeente een opgave in het verwijderen van asbestdaken.

De provincie Drenthe en alle Drentse gemeenten pakken dit samen op. Ook onze gemeente heeft daarom ingestemd met het plan 'Alle Drentse daken asbestvrij in 2024'.

Planning

2019 – 2024 (het verbod gaat in op 1 januari 2025).

Kosten

Er komt misschien een mogelijkheid voor inwoners om hiervoor geld te lenen. Waarschijnlijk krijgen we dan als gemeente de vraag om risico's af te dekken. Kosten pm.

Met elkaar

Toeschouwer/ontvanger informatie/informant.

¹ Eventueel noodzakelijke investeringen in lichtmasten zijn hierbij nog niet meegenomen.

5.3.6. Centraliseren werkzaamheden buitendienst

Een apart onderdeel van ons gemeentelijk gebouwenbeleid is de huisvesting van de buitendienst. Op korte termijn is een andere manier van organiseren en dienstverlening nodig. Deels door verouderde gebouwen. We gaan ook de milieustraat omvormen tot een zogeheten milieuhub.

Met de voorbereidingen daarvan zijn we al begonnen. We kijken nu eerst of het mogelijk is om werkzaamheden en huisvesting centraal in Beilen te organiseren.

Planning

2019: verkenning centralisatie Beilen.

Kosten

Pm.

Met elkaar

Geen rol.

5.3.7. Afvalstoffenbeleid

Tijdens deze bestuursperiode gaan we nauwkeurig volgen of we de doelen uit het bestaande afvalstoffenbeleid halen. Als dat nodig is komen we met aanvullende voorstellen.

Planning

2020.

Kosten

Binnen de afvalstoffenheffing.

Met elkaar

Adviseur beginspraak.

5.3.8. Omvang reserves en voorzieningen

We komen met een voorstel over de omvang, verdeling en doelstelling van de reserves en voorzieningen.

Planning

2019.

Kosten

Geen.

Met elkaar

Niet van toepassing.

5.4. Recreatie, toerisme en cultuur

5.4.1. Culturele gemeente en cultuurbeleid

We gaan met elkaar van Midden-Drenthe als culturele gemeente van Drenthe een succes maken. Daarnaast gaan we nieuw cultuurbeleid voorbereiden.

De extra inzet voor marketing is niet alleen bedoeld voor cultuur. We gebruiken het ook voor de activiteiten voor 75 jaar bevrijding (5.4.2.) en de vrijetijdseconomie (5.4.6.)

Planning

2019 en 2020: culturele gemeente van Drenthe.

2020: nieuw cultuurbeleid.

Kosten

2019 en 2020 culturele gemeente: laatste kosten voor marketing e.d. € 50.000 incidenteel.

2019 nieuw cultuurbeleid 0,6 fte beleidsmedewerker cultuur € 48.000.

2020 nieuw cultuurbeleid pm.

Met elkaar

In samenspraak met het culturele veld.

5.4.2. 75 jaar bevrijding en Herinneringscentrum Kamp Westerbork

We gaan veel aandacht geven aan 75 jaar vrijheid en aan onze relatie met het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Planning

2019 en 2020: (financiële) relatie met het Herinneringscentrum.

2020: 75 jaar vrijheid.

Kosten

Herinneringscentrum: structureel € 40.000 vanaf 2020.

Herinneringscentrum: We gaan verder met het Herinneringscentrum in overleg over de plannen voor aanpassingen in het Herinneringscentrum. Als er meer duidelijkheid over die plannen is, zullen we ook concreet overwegen wat een passende subsidie is. Daarbij zoeken we naar een goede verhouding ten opzichte van de subsidiebedragen die van het Rijk en de provincie komen. Ook kijken we naar de beschikbare middelen op dat moment. We komen hier naar verwachting op terug in een van de komende Perspectiefnota's of begrotingen. De aanpassingen aan het centrum kunnen ook aanleiding zijn om de verkeerssituatie rond het centrum te verbeteren.

75 jaar vrijheid: geen extra geld meer nodig.

Met elkaar

Zo veel mogelijk samenwerkingspartner.

5.4.3. Vitale vakantieparken

We gaan, vanuit onze eigen rol en verantwoordelijkheid, meehelpen om te zorgen voor vitale vakantieparken in onze gemeente. Zodat toeristen blijven komen. Daarbij geven we ook aandacht aan wonen en voor veiligheid. Op dit moment loopt daarvoor een pilot met het Hart van Drenthe.

Daarnaast willen we aan het einde van deze bestuursperiode ook duidelijkheid hebben hoe het verder gaat met de niet-vitale parken. Ook daarvoor gaan we met een pilot aan de slag.

Planning

2019 – 2020 met uitlopers naar de rest van de bestuursperiode. Er komt ondersteuning van een provinciale taskforce. Die is begin 2019 compleet. De eerste helft van 2019 voeren we voorbereidend werk uit. Daarna volgen besluiten en maatregelen. De uitvoering zal een aantal jaren nodig hebben. De eerste concrete resultaten verwachten we al in de tweede helft van 2019.

Kosten

We betalen jaarlijks € 21.000 voor de provinciale inzet. Dat bedrag zit al in onze begroting. Mogelijke andere kosten: subsidies, bijdragen e.d.: pm.

Met elkaar

Samenwerkingspartner.

5.4.4. Bibliotheekwerk

Hoe gaan we het bibliotheekwerk organiseren? En wat betekent dat voor de huisvesting? Op die vragen gaan we in deze bestuursperiode antwoorden geven.

Planning

2020

Kosten

Binnen de bestaande kaders.

Met elkaar

Samenwerkingspartner.

5.4.5. Masterplan Orvelte

Tijdens de vorige bestuursperiode heeft de gemeenteraad ermee ingestemd dat er een masterplan Orvelte komt. Dat plan gaat er nu komen. Aanvullend op bestaande middelen gaan we in Orvelte extra investeren.

Planning

2019.

Kosten

Structureel € 20.000 (kapitaallasten van een investering van € 265.000) en € 10.000 (exploitatiebijdrage) deels al vanaf 2019.

Incidenteel € 50.000 in 2019, voor 2020 naar verwachting opnieuw € 50.000 op te nemen in de Perspectiefnota en begroting.

Met elkaar

Samenwerkingspartner.

5.4.6. Vrijetijdseconomie

We gaan verder met de uitvoering van de koersnota vrijetijdseconomie die de gemeenteraad heeft vastgesteld. In die nota staat welke ambitie we samen met sector hebben. Vrijetijdseconomie is voor de Middendrentse samenleving een heel belangrijke pijler. Maar liefst één op de zeven werknemers werkt in deze sector. We gaan extra investeren in deze sector.

Planning

2019 en verder

Kosten

€ 50.000 incidenteel geld voor activiteiten

Met elkaar

Medebeslisser (ondernemers, VTRB).

Niet alleen de toerist kijkt verder dan onze gemeente. Dat doen we zelf ook! Daarom houden we niet meer zelf een aparte website in de lucht. Maar we werken samen met de site Drenthe.nl. Op die site hebben we een eigen pagina en een filmpje over onze gemeente. Met dank aan de financiële bijdrage van de provincie.

Ons voorbeeld werkt zó goed, dat nu ook andere Drentse gemeenten aansluiten.

5.5. Organisatie

5.5.1. Versterking en begeleiding ambtelijke organisatie

Met name het BMC rapport heeft duidelijk gemaakt dat de ambtelijke organisatie voor een grote uitdaging staat. Die uitdaging kan de organisatie alleen waarmaken, als we daar ook voldoende middelen voor beschikbaar stellen.

Daarbij willen we de net benoemde interim-secretaris ruimte geven om zijn werk als algemeen directeur in alle vrijheid en ruimte te doen. Binnen de kaders zoals we die op basis van het BMC-rapport samen met u als raad zullen vaststellen.

We kiezen voor de zelfde aanpak als bij het sociaal domein en het gebouwenbeleid. De interim-secretaris gaat eerst in beeld brengen op welke manier de organisatie de uitdagingen het beste aan kan gaan. Dat kan wat ons betreft leiden tot meer werk op sommige plaatsen, maar ook tot minder werk of een andere manier van werken.

Een eerste globale inventarisatie heeft duidelijk gemaakt wat de organisatie nodig heeft om het lopende werk te kunnen uitvoeren én om de plannen uit het uitvoeringsprogramma te realiseren. Daarbij ligt de focus vooral op 2019.

Er zijn middelen nodig voor diverse tijdelijke maatregelen. Daarnaast is er ook, in beperkte mate, structureel geld nodig.

We gaan er daarbij van uit dat als er in de jaarrekening 2018 nog middelen voor de bedrijfsvoering resteren, die bij het vaststellen van de jaarrekening de bestemming 'bedrijfsvoering' krijgen. Het nu beschikbaar te stellen bedrag is uitdrukkelijk niet alleen bedoeld voor 2019. We gaan er daarom van uit dat het eind 2019 resterende bedrag mee gaat naar 2020 en verder.

Bij de ontwikkeling van de organisatie hoort ook de ontwikkeling van de dienstverlening. Daarover schreven we onder 5.1.1. De middelen zijn nadrukkelijk ook bedoeld voor de verbetering van de dienstverlening naar het door ons gewenste niveau.

Planning

Vanaf 2019.

Kosten

€ 3 miljoen incidenteel.

€ 380.000 structureel voor ict-voorzieningen.

Met elkaar

Afhankelijk van de onderdelen variërend.

5.5.2. Subsidies en samenwerking

We gaan proberen meer subsidies en andere middelen binnen te halen. Daarbij kijken we verder dan provincie en landsgrenzen: naar Den Haag en Brussel. Ook onderzoeken we waar samenwerking met anderen ons voordeel kan brengen. Allemaal om onze eigen gemeentelijke plannen nog beter uit te kunnen voeren.

Planning

2020 en verder.

Kosten

2020 incidenteel 0,5 fte, € 40.000.

Vanaf 2021 structurele invulling die zichzelf terugverdient.

Met elkaar

Aan te passen op het te doorlopen subsidietraject.